

Çalınan tarihî eserlerin yurt dışına

kaçırılmaması için geniş çapta tedbir alındı

Tarihî eserler müzede bir bekçi ve bir kilitle korunuyordu

İZMİR (Cumhuriyet Bürosu)

Bekçisi öldürülerek soyulan Fuardaki İzmir Arkeoloji Müzesinin bir tek kilit ile muhafaza edildiğinin anlaşılması ilgilileri şaşırtmış, soygunun sıkı emniyet tedbiri alınmamasından ileri geldiği bildirilmiştir. Bu arada kaatil soyguncuların yakalanması için 500'e yakın araç kontrol edilmiş, 50'ye yakın şüpheli ve sabıkalı sorguya çekilmiştir. Edirne ve Tekirdağ'da aranan bazı turist otomobillerinden bir ipucu ele geçirilememiştir. Keşan'da yakalanan Renault marka otomobildeki turistlerin de olayla ilgisi olmadığı anlaşılmıştır.

İzmir Emniyet Müdürü Rüştü Ünsal dün olayla ilgili olarak yaptığı basın toplantısında İçişleri Bakanlığının emri ile bütün hudut kapılarının tutulduğunu, giriş ve çıkışların da sıkı bir kontrol altına alındığını söylemiş ve «Polis olarak suçluları şu ana kadar yakalayamamamız bizi oldukça üzmüştür. Ama bu tip hadiselerde zaman hep bizim lehimize işlemektedir» demiştir. Ünsal, suçluların yerli ve yabancı oldukları konusunda bir şey söyleyemeyeceğini, delillerin kendisini aldatabileceğini de sözlerine eklemiştir.

İzmir Valisi Namık Kemal Şentürk de, «Soygunun bir çapulcu işi olabileceği de ihtimal dahilinde. Yaptığımız incelemede olayın akış şekli ve soygun, eserlerin değerini bilen kişiler tarafından yapıldığını göstermektedir» demiştir.

İdam talebi ile

Soruşturmayı yürüten Savcı Muavini Osman Kırkyaşaroğlu da, Emniyetle işbirliği halinde çalışmaların devam ettiğini belirtmiş ve şöyle konuşmuştur: (Arkası Sa. 7. Sü. 4 te)

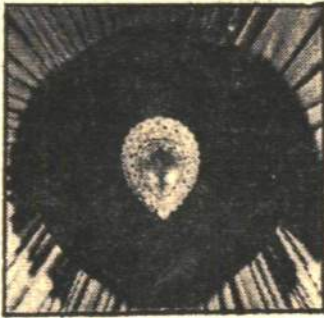
Bir kadın öz kızını döve döve öldürmüştü

Hizmetçilik yapan 35 yaşındaki Sadiye Güler, 6 yaşındaki öz kızını döve döve öldürmüştür.

Gaziosmanpaşa'da meydana gelen olayda anne Sadiye Güler, kızının cesedini evinden 150 metre ilerideki bir sokağa bırakarak polise kızının kaybolduğunu bildirmişse de, cinayet masasında 12 saat süren sorgusu sonunda suçunu itiraf etmek zorunda kalmıştır.

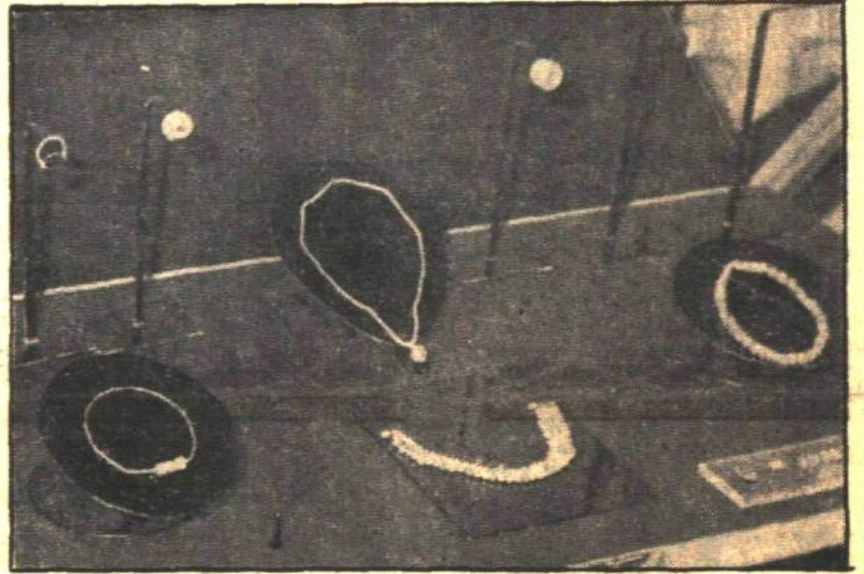
Fatih'teki işinden döndükten sonra kızının kaybolduğunu polise bildiren ve aramasını isteyen kadın şüphe üzerine nezarete alınıp sıkıştırıldıktan sonra olayı şöyle anlatmıştır:

«Haticce, yine bardakları kır-mıştı, sinirlenip dövmeye başladım. Bir ara elimde cansız kaldı, (Kızım, yavrum) dedim ses yoktu. Baktım, ölmüştü. Korktum. Diğer çocuklarım, 12 yaşındaki Sadi ile 9 yaşındaki Sami'yi düşündüm. Hemen es-



35 milyon lira değerindeki tarihi kaşıkçı elması

Topkapı Sarayı da bir gecede soyulur

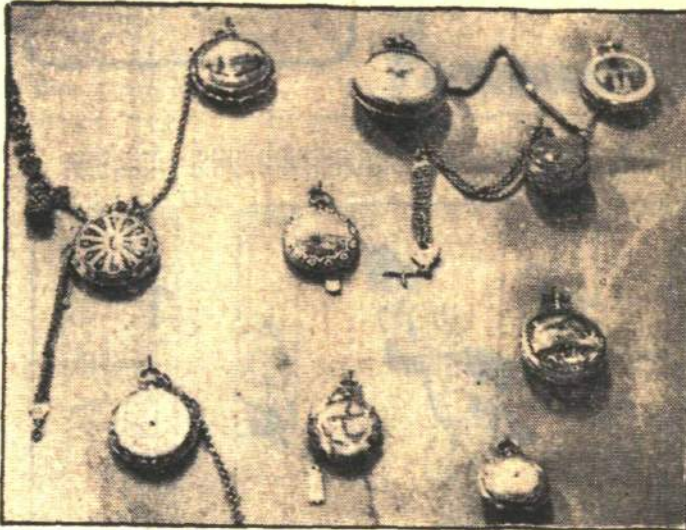


İzmir Arkeoloji Müzesinden çalınan eserlerden bir kısmı

Hayrullah Örs, gerçekli emniyet tedbirleri artırılmadığı takdirde; Müdürlüğünü yapmaktada olduğu Topkapı Sarayı Müzesinin de faylakla soyulabileceğini söylemiştir.

Millî Eğitim Bakanına, Başbakan ve Cumhurbaşkanı Sunay'a bundan uzun bir süre önce ayrı ayrı bilgi vererek «paha biçilmez bir tarih hazinesi olan Topkapı Sarayı da akıllı ve gözüpek beş soyguncu tarafından bir gece içinde soyulabilir. Yeryüzünde bir eşi bulunmayan bu Müze, dünyanın hiç bir yerinde görülmiyen bir kayıtsızlık içinde soyulacağı gün beklemektedir. Polis kadrosunu günden güne azaltan, bekçilere tabanca vermiyen ilgililer âdeti soygunculara davetiye çıkarmaktadır» cümleleri ile durumu anlatan Örs, alınması gereken tedbirleri şöyle özetlemiştir:

- Müzenin 6 kişiye inen polis kadrosu artırılmalıdır.
- Bir soygun olayında polisin birbirini haberdar edebilmesi için telsiz verilmelidir.
- Bütün dünya müzelerinde olduğu gibi alarım tertibatı kurulmalıdır



Topkapı Sarayında soyguncuların bir torbaya doldurup götürülebileceği milyonlarca lira değerindeki saatlerden bir kısmı.

Örs, bu tekliflerine rağmen polis kadrosunun artırılmadığını, telsiz kanununa aykırı olduğu gerekçesi ile telsiz verilmesine müsaade edilmediğini, alarım tertibatı için is: üç yıldan beri yazışmalar yapıldığını belirtmiştir.

Yapılan tahminlere göre 80 bin metrekairelik bir alanda kurulu Topkapı Sarayından küçük bir torba içinde 300 milyon lira değerinde sanat ve tarih değeri olan mücevher götürülmesi mümkün.

Müze bekçilerine tabanca verilmesi için yaptığı teklifin de kabul edilmediğini söyleyen Hayrullah Örs bu durum karşısında müzenin kapısına, soygunu önlemek için «Ya Hafız» yazdırmaktan başka çare bulamadıklarını da sözlerine eklemiştir.

Örs, müze soygunlarında son günlerde dünyanın çeşitli ülkelerinde görülen artış; para değerindeki düşüşlerin zenginleri bu tip eser sahibi olmaya ittiğini bunun da hırsız ve soyguncuları tahrik ettiğini ifade etmiştir.

Tarihi eserler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

«Bu olay mahiyeti itibariyle gasp ve gasp suçunu işlemek maksadıyla adam öldürmek, suçun iz ve delillerini kaldırmaktır. Bu suçların cezası da idamdır. Yakalanan suçlular hakkında idam talebi ile dava açılacaktır.»

Emniyet tertibatı yok!

1951 yılındanberi açık olan İzmir Arkeoloji Müzesinde alarm tertibatı olmadığı, yalnız tek bir cilit ile içerden kilitlendiği yapılan incelemede ortaya çıkmıştır. İçinde değeri milyara varan antika eserlerin bulunduğu müzede, emniyet tedbirinin sadece bir kilit olması, tahkikatı yürüten ilgilileri hayrete düşürmüş ve İzmir Müze-Müdürlüğü'nün istediği ikinci gece bekçisi kadrosunun da Ankara'dan verilmediği tespit edilmiştir.

Bekçi mi yapmış?

Yetkililer, dünya müzelerinde eserlerin birden fazla silahlı bekçi tarafından muhafaza edildiğini, yükte hafif, tarihi kıymetli çok olan eserlerin heyetler huzurunda geceleri çelik kasalara konduğunu, gündüzleri çıkarıldığı, ziyaret sırasında, sekisyonları telsizli silahlı bekçilerin gezdiğini söylemiş, «Bizde ise bunların hiçbiri bulunmaz. Emniyet tedbiri almak, müzele-rimize yabancılar nazarında bir leke getirmez» demişlerdir.

Soruşturmayı yürütenler, bekçi İsmail Altıntaş'ın namuslu ve çalışkan bir insan olduğunu, hatta hırsızlarla kahramanca mücadele ettiğini, bu uğurda canını verdiğini söylemiş, «Ancak bekçi Altıntaş, milyonlarca lira değere sahip eserleri gönlü arzu ettiği şekilde koruyamazdı. Çünkü gözleri aşırı derecede miyoptu. 62 yaşındaydı ve silâhı da yoktu. Her gece çalıştığı için yorgundu. Müzede havalandırma tertibatı yoktu» şeklinde konuşmuşlardır.

Fuardaki müzeyi önceki gece, yine silâhsız iki bekçi korumuştur.

Tesbit yapıldı

Müzede çalınan antik değeri milyonlarca lira olan eserlerin tam listesi yapılmıştır. Müze ilgilileri, çalınan eşyanın 52 kalem, 138 parça olduğunu bildirerek bunları fotoğraflarıyla birlikte polis ve savcılığa vermişlerdir. Müze yetkilileri, çalınan ve parçalanan heykel olmadığını, müzenin tanzim edilerek bugün tekrar ziyarete açılacağını söylemişlerdir.

Bu arada dünya müzelerinde bir eşi olmayan ve geçen yıl Amerikada teşhis edilen 50 milyona sigortalı Bereket Tanrıçası Demeter'in bronzdan mamul heykeli ile milyonlarca lira değerindeki para koleksiyonunun soyguncular tarafından alınmaması, müzecilerin yüreğine su serpmiştir.

Kültür hırsızlığı

ANKARA, (a.a.) — Ankara Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi Dekanı Arkeoloji Profesörü Tahsin Özgüç, «Gerilik ve kültürsüzlük örneği olan bu hırsızlık, Türk'ün değer yapısına vurulmak istenen bir darbedir» demiştir.

Son olayla bu hazineleri korumak için çok acil tedbirler a-

linması gerektiğini belirten Prof. Tahsin Özgüç, şunları söylemiştir:

«Antika kaçakçılığı, maddi imkân temini yanı sıra, geriliğin, kültürsüzlüğün en büyük örneğidir. Memleketimizin bu töhmetten kurtarılması lâzımdır. Antikacıların ruhsatlarının sık sık kontrol edilmesi ve zaman zaman tâkip edilmeleri gerekmektedir. Kültür hırsızlarının uyuşturucu madde kaçakçıları gibi amansızca tâkip edilmeleri gerekir. Çünkü çalınan eserler sadece bir milletin değil, aynı zamanda dünya medeniyetinin malıdır. Eski eserleri satan memleketin fertleri ne kadar suçluysa, alan milletin fertleri de o kadar suçludur.»

Demirel

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ğildir. Bunlara Türkiye'ye ihanet eden hainler denir. Türk devleti her türlü kötü niyetli elleri kırmaya muktedirdir.»

Fukaralık

Başbakan Demirel, fukaralığın cesaretle yok edileceğini bildirmiş, 10 yıl sonra Türkiye'de çok şeyin değişeceğini belirterek, «10 sene sonra, Türk vatandaşının kasvetten avurtları çıkmış olmayacak. Doğu şöyle kalkınır, böyle kalkınır diyenlere sesleniyorum; söyle bana doğu nasıl kalkınır? Bunlar Arpaçay'ı dahi bilmezler. Biz biliriz. Ömründe tek bardak çamurlu suyun ıstırabını duymamış insanların sizi zehirlemelerine fırsat vermeyeceğiz» demiştir.

«Sabret demekten en fazla ben nefret ediyorum. Sana sabret diyecek halim yok» diyen Demirel'e Murat Çobanoğlu ile Şeref Taşlıca adlı halk şairlerinin kaleme aldığı 816 kelimelik ve 34 kıta halinde bölgenin dertlerini dile getiren manzum bir dilekçe sunulmuştur. Dilekçenin girişinde şöyle denilmektedir:

«Kars'ının halkına verek müjdeler
Demirel Süleyman geldi, ha geldi
Serhat kalesine verdiler ışık
Şehrimize ilham geldi, ha geldi.»

Demirel, halk ozanlarını dinledikten sonra kendilerine ilti fatta bulunmuş ve birer altın kol saati armağan etmiştir.

Başbakan Süleyman Demirel ve beraberindekiler akşam üzeri Erzurum üzerinden Ankara'ya dönmüşlerdir.

43 Emniyet

(Baştarafı 1 inci sahifede)

den Hamdi Bölükbaşı İstanbul Eğitim Subesi Müdürlüğüne, Kocaeli Emniyet Müdürü Avni Müftüoğlu, Genel Müdürlük 3. Şube Müdürlüğüne, Ordu Emniyet Müdürü Ahmet Erol Uşak Emniyet Müdürlüğüne, Tokat Emniyet Müdürü Adnan Atay Hatay Emniyet Müdürlüğüne, Ankara 3. Şube Müdürü Altan Ünal, Ankara 1. Şube Müdürlüğüne, Malatya Emniyet Müdürü Kadri Başokur Bolu Trafik Müdürlüğüne, Zonguldak Emniyet Md. Muavinliğinde istihdam edilen Saim Özalp İstanbul 8. Şube Müdürlüğüne, Genel Müdürlük Planlama Teşkilâtından Alâettin Sarap Merkez emrine, İçel Emniyet Müdürü İbrahim Karataş Tokat Emniyet Müdürlüğüne,